

Daugiau informacijos galite rasti šiais interneto adresais:

- ▶ <http://www.nma.lt> – dalis „Užsienio prekybos administravimas“ (informacija apie eksporto licencijas ir eksporto kompensacijas);
- ▶ <http://www.cust.lt> – dalis „ES ir muitinė / Žemės ūkio politika“ (informacija apie muitinės formalumus);
- ▶ <http://litarweb.cust.lt> – LITAR duomenų bazė (informacija apie taikomus muitus ir eksporto kompensacijas);
- ▶ <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/lt/index.htm> (šiuo adresu galite rasti ES reglamentus).

Apie žemės ūkio produktų, už kuriuos mokamos eksporto kompensacijos, muitinį įforminimą informacijos galite teirautis telefonais:

- ▶ (8~5) 235 6311, (8~5) 235 6307
(Vilniaus teritorinė muitinė)
- ▶ (8~37) 30 42 63 (Kauno teritorinė muitinė)
- ▶ (8~46) 39 00 69, (8~46) 39 00 65
(Klaipėdos teritorinė muitinė)
- ▶ (8~41) 54 03 04 (Šiaulių teritorinė muitinė)
- ▶ (8~45) 50 26 52 (Panevėžio teritorinė muitinė)

Muitinės departamentas

prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

A. Jakšto g. 1/25, LT-01105 Vilnius

Tel. (8~5) 266 61 11, faks. (8~5) 266 60 05

El. paštas info@cust.lt, <http://www.cust.lt>

Išleido IĮ „Kriventa“, V. Pietario g. 5-3, LT-03122 Vilnius

Tel./faks. (8~5) 265 06 29, www.kriventa.lt

Pasirašyta spaudai 2006-08-21, tiražas 500 vnt.

R. Grabausko piešiniai

KAIP GAUTI EKSPORTO KOMPENSACIJAS?

Europos Sąjunga, vykdydama Bendrąją žemės ūkio politiką, skatina joje išaugintų žemės ūkio produktų gabenimą į trečiąsias šalis, mokėdama už jų eksportą kompensacijas. ES yra sukurta tokių išmokų gavimo tvarka ir kontrolės mechanizmas. Šioje srityje tam tikros funkcijos patikėtos ir muitinei.

Už kokius produktus mokamos kompensacijos, galima sužinoti apsilankius Lietuvos muitinės interneto svetainėje, LITAR duomenų bazėje <http://litarweb.cust.lt>

Įvedus prekės kodą LITAR sistemoje, gaunama informacija apie taikomus eksporto kompensacijų dydžius bei reglamentus, kuriais remiantis šios kompensacijos nustatytos.

EKSPORTO KOMPENSACIJŲ GAVIMO PROCEDŪRA

Kad žemės ūkio produktų eksportuotojas galėtų pretenduoti į išmoką, jis privalo:

- ✓ pateikti garantiją Nacionalinei mokėjimo agentūrai ir gauti iš jos licenciją su iš anksto nustatyta kompensacija;
- ✓ pateikti dokumentus ir prekes kompetentingai eksporto muitinės įstaigai;

- ✓ pateikti dokumentus ir prekes išvežimo iš ES muitinės įstaigai.

Kai Nacionalinė mokėjimo agentūra įsitikina, kad atitinkami žemės ūkio produktai yra eksportuoti laikantis nustatytų reikalavimų, ji išmoka eksporto kompensacijas.

Norint gauti eksporto kompensacijas eksportuojami žemės ūkio produktai turi būti:

- ✓ išleisti ES į laisvą apyvartą ir tam tikrais atvejais turi turėti Bendrijos kilmę;
- ✓ tinkamos kokybės (kompensacijos neskiriamos už pažeistus ir netinkamus žmonių maistui produktus, už produktus, kurių radioaktyvumas viršija leistinas normas ir pan.);
- ✓ išvežti nepakitusios būklės iš ES muitų teritorijos per 60 dienų nuo eksporto deklaracijos priėmimo dienos;
- ✓ neapmokestinti eksporto mokesčiais.

Eksporto kompensacijas galima gauti už tam tikrus žemės ūkio produktus (javus, ryžius, kiaušinius, cukrų bei pieno produktus), kurie įeina į prekių, gautų perdirbus šiuos produktus, sudėtį (pvz., galima gauti

kompensaciją už cukrų, kuris yra panaudotas sausainių gamybai).

Kai eksportuotojas dažnai eksportuoja tokias pat prekes, muitinės formalumams supaprastinti jis gali užregistruoti muitinėje jų gamybos receptūrą. Registruojama muitinėje receptūra nėra išsamus gaminio receptas, todėl joje reikia nurodyti tik sudedamąsias produkto dalis, už kurias ketinama gauti eksporto kompensacijas.

ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTŲ, UŽ KURIUOS MOKAMOS EKSPORTO KOMPENSACIJOS, TIKRINIMAS EKSPORTO BEI IŠVEŽIMO MUITINĖS ĮSTAIGOSE

Dokumentai, naudojami žemės ūkio produktų, už kuriuos mokamos eksporto kompensacijos, muitiniam įforminimui:

Žemės ūkio produktų eksporto rinkinys – Bendrojo administracinio dokumento 1, 2 ir 3 egzemplioriai komplektuojami kartu su M egzemplioriumi. Pastarasis egzempliorius yra Muitinės departamento nustatytos formos dokumentas, kuris naudojamas kaip paraiška eksporto kompensacijai gauti. Po muitinio įforminimo jis siunčiamas Nacionalinei mokėjimo agentūrai.

Kontrolinis egzempliorius T5 – dokumentas, sudedantis iš dviejų lapų (originalo ir kopijos). Jis naudojamas kaip įrodymas, kad žemės ūkio produktai yra išvežti iš ES muitų teritorijos.

Eksporto licencija – dokumentas, kuris jo galiojimo laikotarpiu įgalioja ir įpareigoja jo turėtoją

eksportuoti šiame dokumente nurodytą produktų kiekį. Norėdamas gauti eksporto licenciją, eksportuotojas turi pateikti Nacionalinei mokėjimo agentūrai paraišką bei garantiją, kad produktai bus išvežti iš ES muitų teritorijos.

VEIKSMAI KOMPETENTINGOJE EKSPORTO ĮSTAIGOJE

Kompetentinga eksporto įstaiga – arčiausiai žemės ūkio produktų pakrovimo į transporto priemonę vietos esantis muitinės postas, kuris yra įgaliotas atlikti žemės ūkio produktų, už kuriuos mokamos eksporto kompensacijos, muitinį įforminimą. Tokių muitinės postų sąrašą galima rasti Lietuvos muitinės interneto svetainėje.

Eksportuotojas, norintis gauti eksporto kompensaciją, kompetentingai eksporto įstaigai turi pateikti:

- ✓ ne vėliau kaip likus 24 val. iki produktų pakrovimo į transporto priemonę pradžios **išankstinį pranešimą** apie numatomą pakrovimą, jo vietą ir trukmę;

- ✓ ne vėliau kaip likus 2 val. iki produktų pakrovimo į transporto priemonę pradžios **žemės ūkio produktų eksporto rinkinį bei eksporto licenciją;**
- ✓ muitinio įforminimo metu **kontrolinį egzempliorių T5** bei kitus dokumentus, būtinus atitinkamų žemės ūkio produktų muitiniam įforminimui (sertifikatus, sąskaitas, transporto dokumentus ir kt.).

Kompetentingos eksporto įstaigos pareigūnas:

- ✓ patikrina pateiktus dokumentus;
- ✓ atitinkamais atvejais atlieka eksportuojamų žemės ūkio produktų fizinį tikrinimą (ES reglamentais nustatyta, kad kiekviena kompetentinga muitinės įstaiga per metus turi detaliai patikrinti ne mažiau kaip 5 proc. kiekvienam žemės ūkio produktų sektoriui pateiktų eksporto deklaracijų. Detalų fizinį tikrinimą muitinės pareigūnai gali atlikti muitinės įstaigoje arba eksportuotojo patalpose. Atlikdamas fizinį tikrinimą muitinės pareigūnas turi patikrinti eksportuojamų žemės ūkio produktų kiekį, charakteristikas, ar jie atitinka kokybės reikalavimus. Todėl jis šiuos produktus privalo sverti, imti jų mėginius laboratoriniams tyrimams.);

- ✓ įformina pateiktus dokumentus, pažymi eksporto licenciją ir užplombuoja transporto priemonę. Eksportuotojui grąžinamas pažymėtas žemės ūkio produktų eksporto rinkinio (BAD) 3-iasis egzempliorius bei kontrolinio egzemplioriaus T5 originalas. Šie dokumentai kartu su prekėmis turi būti pristatyti išvežimo muitinės įstaigai.

VEIKSMAI IŠVEŽIMO MUITINĖS ĮSTAIGOJE

Išvežimo muitinės įstaiga – Europos Sąjungos pasienyje esantis muitinės postas, kuris prižiūri žemės ūkio produktų išvežimą iš ES muitų teritorijos. Ši įstaiga turi įsitikinti, kad per sieną išvežamos prekės yra tos pačios prekės, kurioms eksporto muitinės įstaigoje atlikti muitinės formalumai.

Išvežimo muitinės įstaigos pareigūnai tikrina pateiktus dokumentus (eksporto muitinės įstaigoje įformintą BAD 3-įjį egzempliorių, kontrolinį egzempliorių T5 ir kt.) bei uždėtas plombas ir atlieka sukeitimo tikrinimus (t. y. įsitikina, ar prekės yra tos pačios, kurioms kompetentingoje eksporto įstaigoje atlikti muitinės formalumai). Europos Sąjungos reglamentais nustatytas privalomas atlikti sukeitimo tikrinimų skaičius.

Atlikęs prekių bei dokumentų muitinį tikrinimą pareigūnas įformina pateiktus dokumentus ir išleidžia prekes. Eksportuotojui grąžinamas išvežimo muitinės įstaigoje pažymėtas BAD 3-iasis egzempliorius, o kontrolinio egzemplioriaus T5 originalas su išvežimo muitinės įstaigos žymomis perduodamas Nacionalinei mokėjimo agentūrai.